

MOBILITÁS AKADÁLYAI - ÚJ ÁTFOGÓ HAZAI KUTATÁS ELŐZETES EREDMÉNYEK

Veres Edit
Hámori Ádám
Harkányi Ádám Máté

Oktatási Hivatal
Felsőoktatási Elemzési Főosztály

Rendszerszintű fejlesztések és hozzáférés bővítését
szolgáló ágazati programok a felsőoktatásban
(EFOP-3.4.5-VEKOP-17-2017-00001)

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Felsőoktatási Elemzési Főosztály

- Közel 30 kutató (10 főállású, 20 fő projektben foglalkoztatott)
- Komplex rendszerek üzemeltetése (kompetenciamérés, digitális tankönyvtár, diplomás pályakövetési rendszer)
- Adatbányászat és ,klasszikus' szociológiai elemzések
- Öt állandó kutatási modul és tematikus kutatások
- Eredménykommunikáció: Felsőoktatási Elemzési Jelentések, Felvi.hu tematikus oldalai

Misszió, vízió, érték

- Misszió

gyors és pontos, adatalapú elemzések

- Vízió

oktatás-stratégiai szintű adatgyűjtés és adatintegráció

- Érték

professzionális, nemzetközi szintű döntéstámogató kutatási tevékenység

Kutatások

- FIR-re épülő tematikus kutatások
- Diplomás pályakövetésen alapuló kutatások (4 kutatási modul)
- Kompetenciaméréshez kapcsolódó kutatások
- Szociális helyzet ágazati szintű mérése
- Nemzetközi adatfelvételekben részvétel (EUROSTUDENT, Eurograduate)

Adatból információ

Szakpolitikai célokra:

- Ágazatstratégiai programok (FIR és DPR alapján)
- Stratégiakészítés (FOI-k felé visszajelzés mind az AAE, mind a Frissdiplomás kutatási modulból)

Társadalmi célokra

- Pályaorientáció

Tudományos célokra

- Tudományos elemzések
- Kutatói tájékoztatás

A MOBILITÁSI KUTATÁSRÓL

A külföldi tanulmányi tapasztalatszerzés jól megtérülő „befektetés”

→ a külföldi mobilitás növelése fontos cél

A kutatás céljai:

- Hallgatói mobilitási akadályok azonosítása

Milyen jellemzőkkel határozható meg az a hallgatói kör, aki nem mer belevágni a pályázásba sem - mi tartja vissza a hallgatókat a kiutazástól?

- A mobilitási programok potenciális célcsoportjainak meghatározása

Van-e olyan behatóolható csoport, akik még nem vettek részt külföldi ösztöndíjprogramokban, de – egyéb jellemzőik alapján – arra mobilizálhatók lennének?

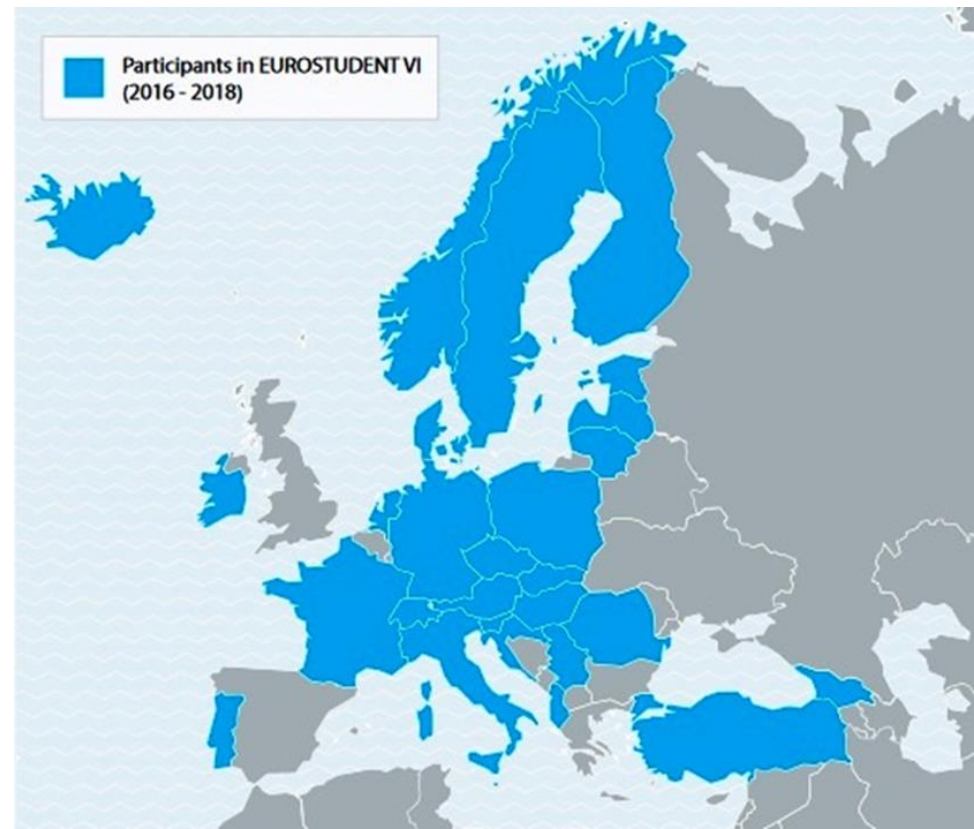
- „Adataalapú” javaslatok megfogalmazása az Oktatási Hivatal által gondozott kérdőíves és adminisztratív adatbázisok alapján

EUROSTUDENT VI KUTATÁS ADATAI

eurostudent.eu
★★★★★★

Az EUROSTUDENT kutatásról röviden

- Kutatókból, döntéshozókból, egyéb érintettekből és szakemberekből álló hálózat
- a szakpolitika számára hasznos, országok közötti összehasonlítást lehetővé tevő, a felsőoktatás szociális dimenzióját meghatározó adatok gyűjtése és elemzése
- Tagjai a hallgatói élet szociális és gazdasági körülményeinek megismerését ösztönzik Európa felsőoktatási rendszereiben
- 1990-es évektől kezdődően, Magyarország 2012 óta.
- EUROSTUDENT VI:
28 résztvevő ország

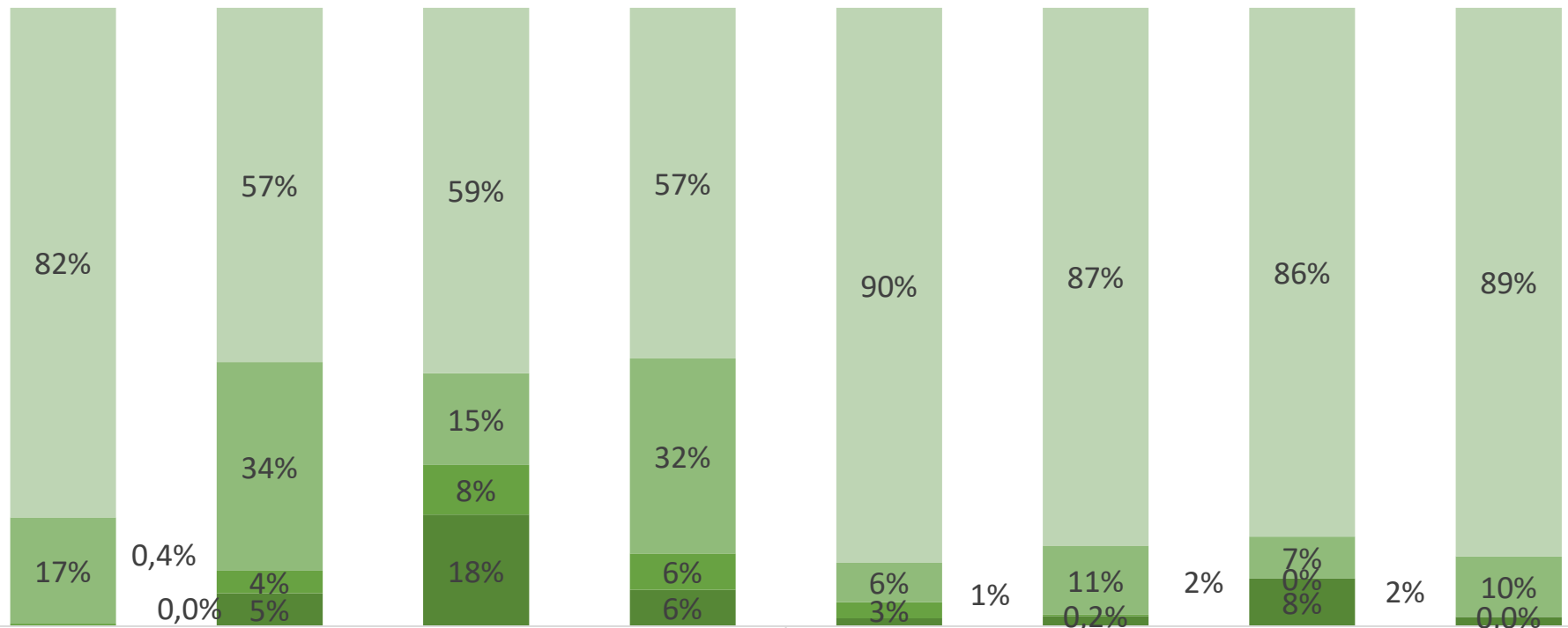
Az EUROSTUDENT adatforrása és módszertana

- Vizsgált célcsoport: 2016. tavaszi szemeszterben aktív hallgatók (alap-, mester-, osztatlan képzés, felsőoktatási szakképzés)
- 25 felsőoktatási intézmény (rétegzett klaszteres mintavétel) (külföldi felsőoktatási intézmények nélkül)
- Online kérdőíves, önbevalláson alapuló adatfelvétel
- Tisztított mintanagyság: $N = 7\ 202$
- Nem, korcsoport, intézménytípus, képzési szint, képzési terület szerint súlyozva

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK KÉPZÉSI SZINTENKÉNT ÉS MUNKARENDENKÉNT

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? - válaszok képzési szintenként és munkarendenként

■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

Felsőoktatási szakképzés (N=239)

Alapképzés (N=3542)

Mesterképzés (N=760)

Osztatlan képzés (N=681)

Felsőoktatási szakképzés (N=78)

Alapképzés (N=1280)

Mesterképzés (N=456)

Osztatlan képzés (N=133)

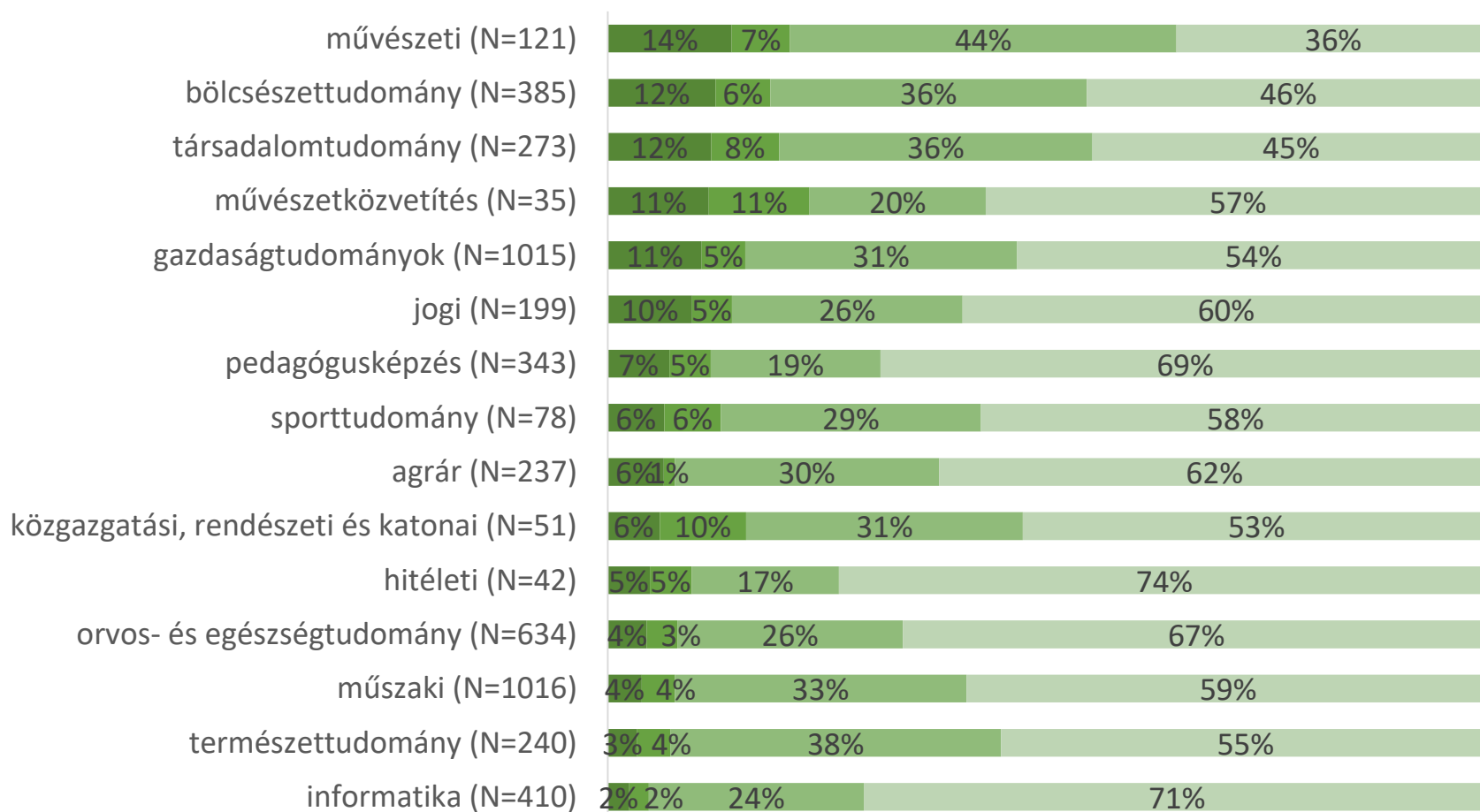
Nappali munkarend

Levelező vagy esti munkarend

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK KÉPZÉSI TERÜLETENKÉNT (NAPPALI MUNKARENDEN)

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? - válaszok képzési területenként, nappali munkarenden

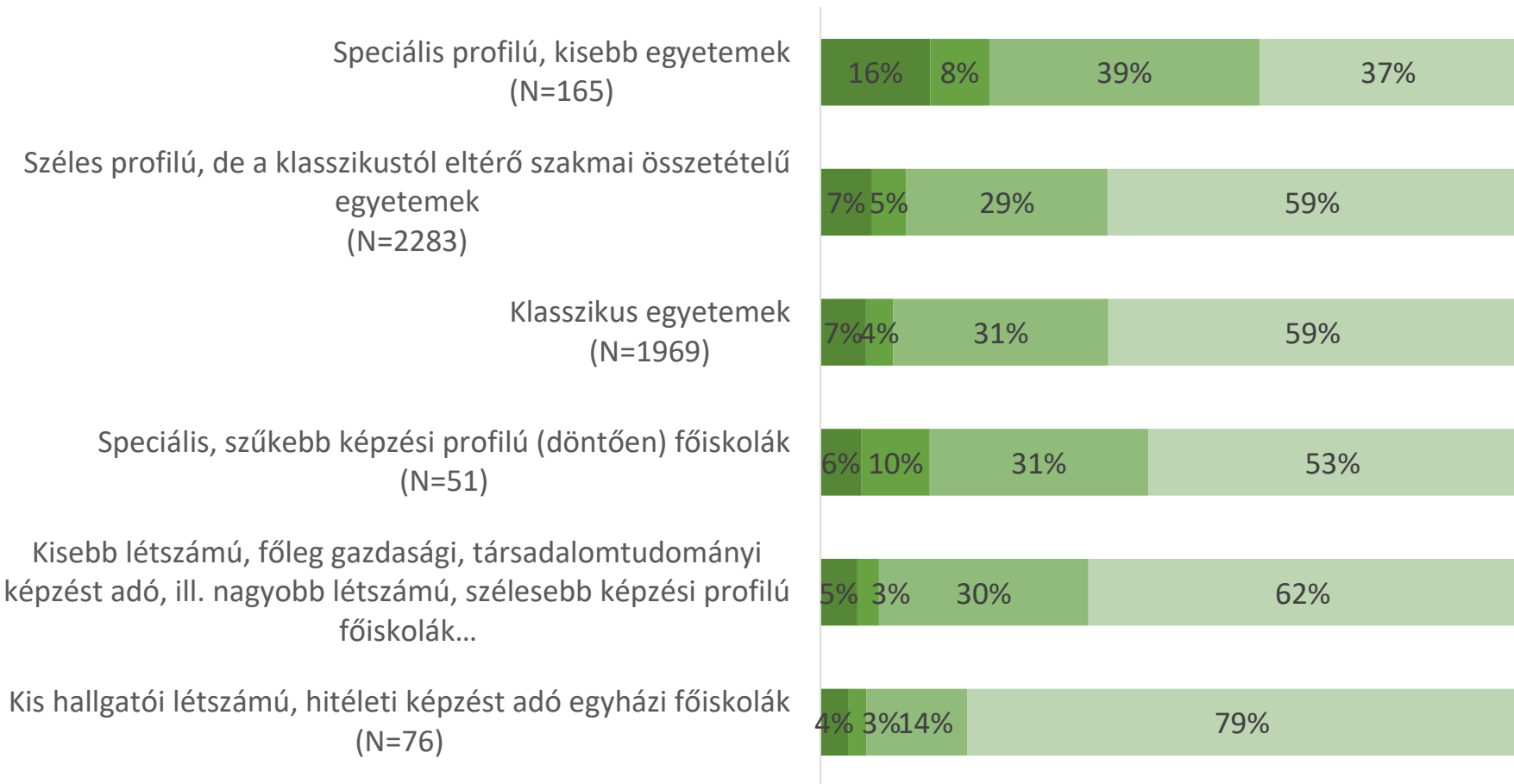
■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK AZ INTÉZMÉNY TÍPUSA SZERINT (NAPPALI MUNKARENDEN)

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? - válaszok az intézmény típusa szerint, nappali munkarenden

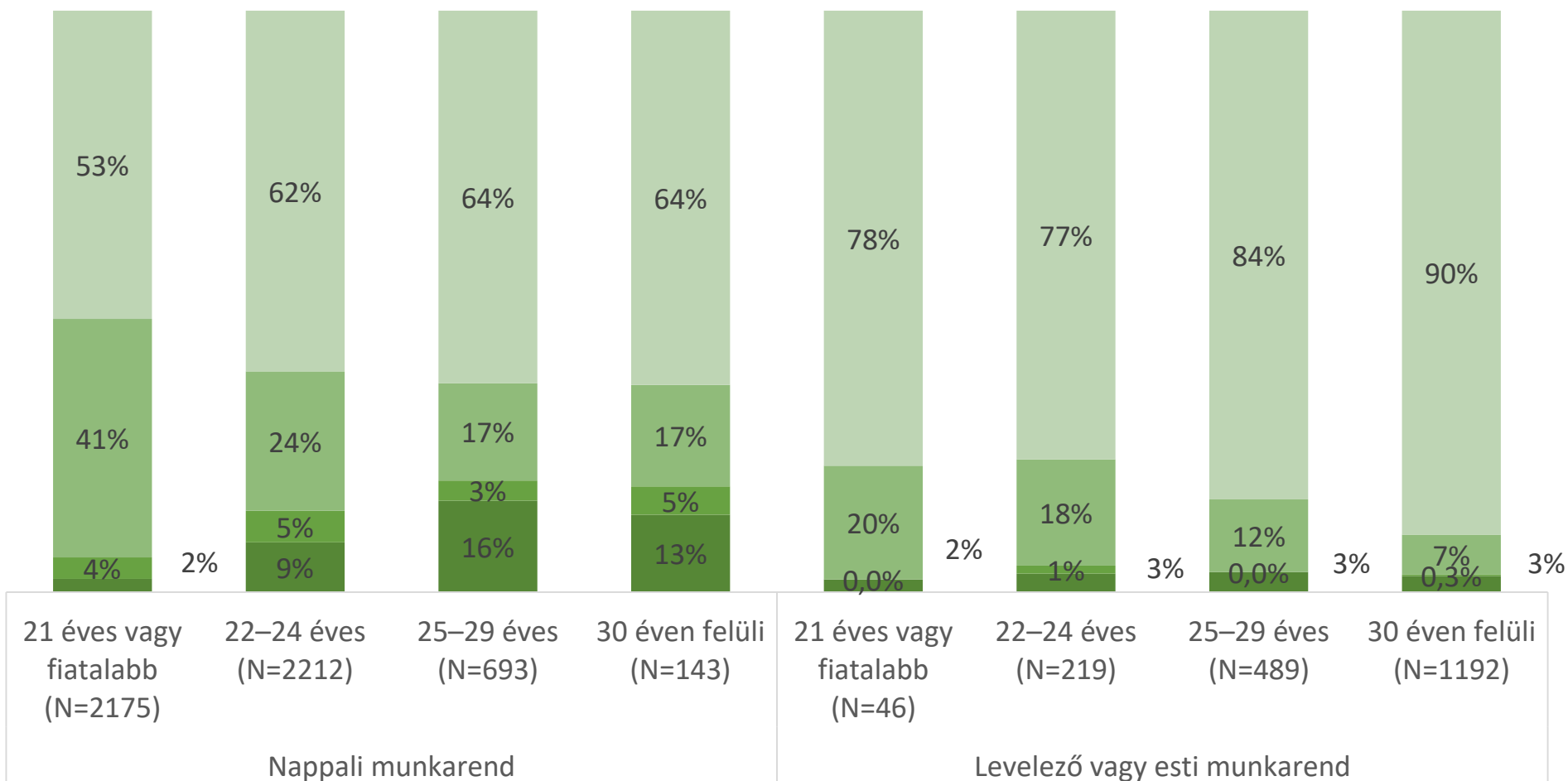
■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK ÉLETKOR ÉS MUNKAREND SZERINT

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? – Válaszok életkor és munkarend szerint

■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK A SZÜLŐK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE SZERINT (NAPPALI MUNKARENDEN)

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? - válaszok a szülők iskolai végzettsége szerint, nappali munkarenden

■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

Szülők végzettsége: felsőfokú (ISCED 5-8)
(N=3121)

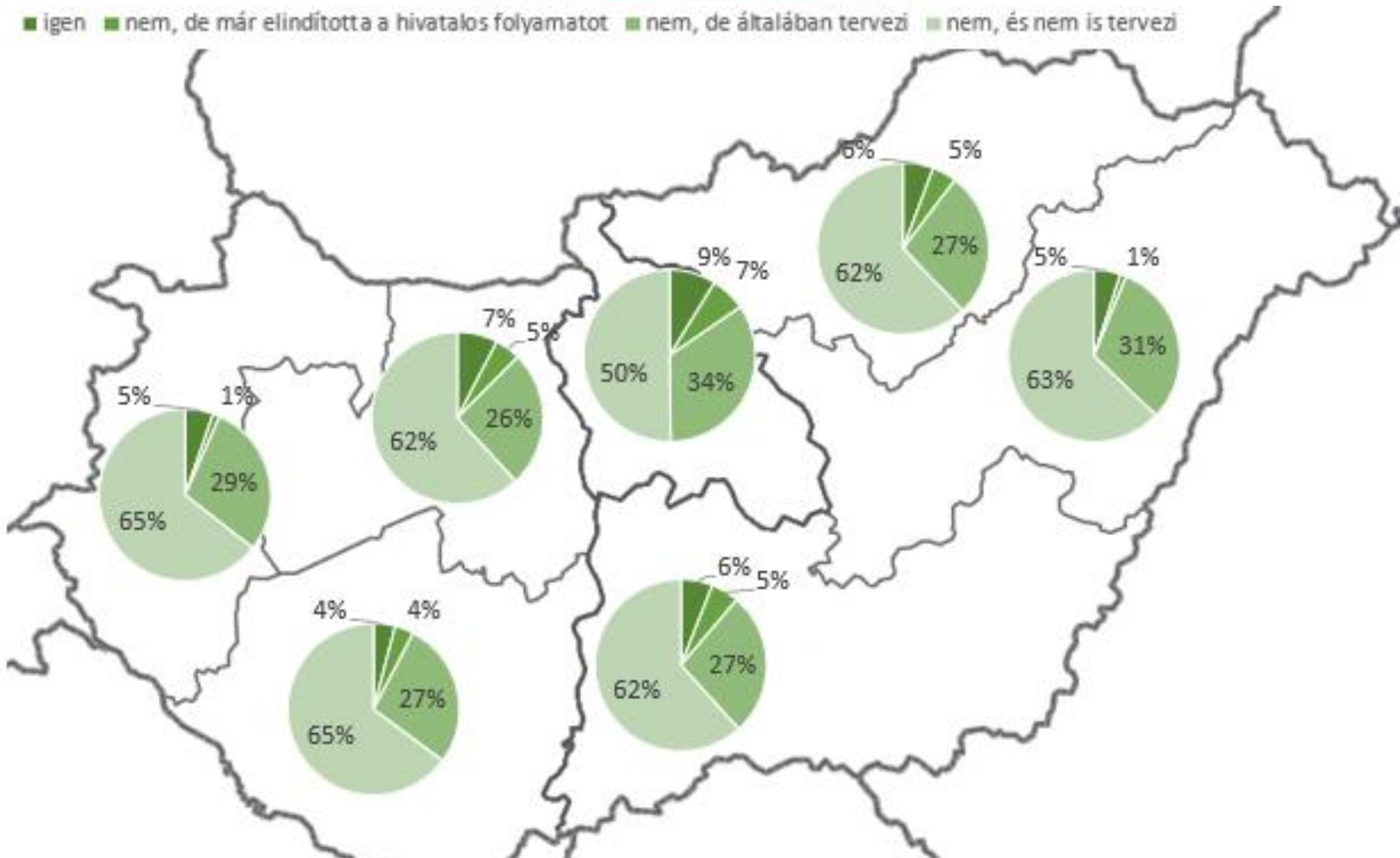

Szülők végzettsége: legfeljebb középfokú (ISCED 0-4)
(N=2037)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK ÉS TANULMÁNYI TERVEK REGIONÁLIS BONTÁSBAN (KORÁBBI KÖZÉPISKOLA RÉGIÓJA SZERINT, NAPPALI MUNKARENDEN)

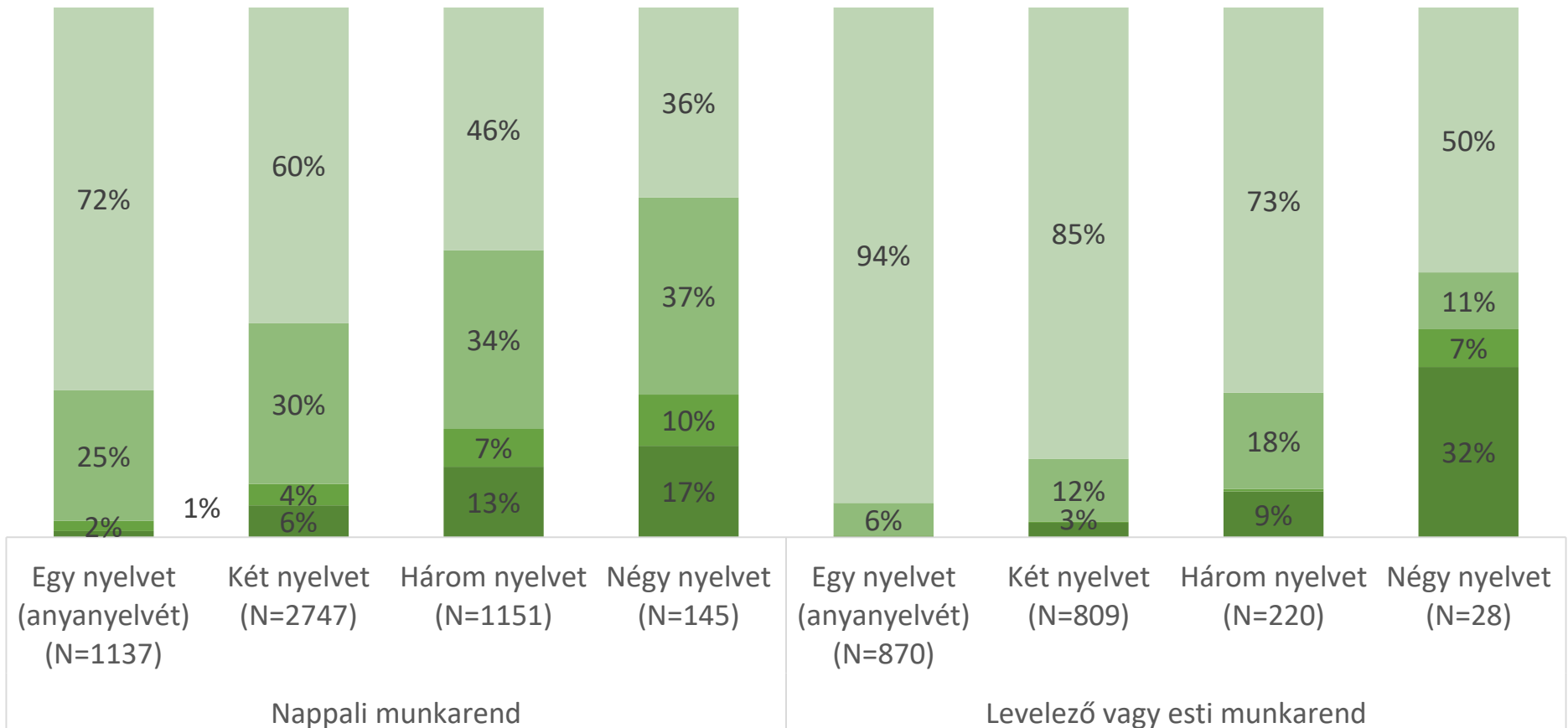
■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK, TANULMÁNYI TERVEK A NYELVISMERET ÉS A MUNKAREND SZERINT

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? – Anyanyelvét is beleszámítva összesen hány nyelvet tud Ön magas szinten?

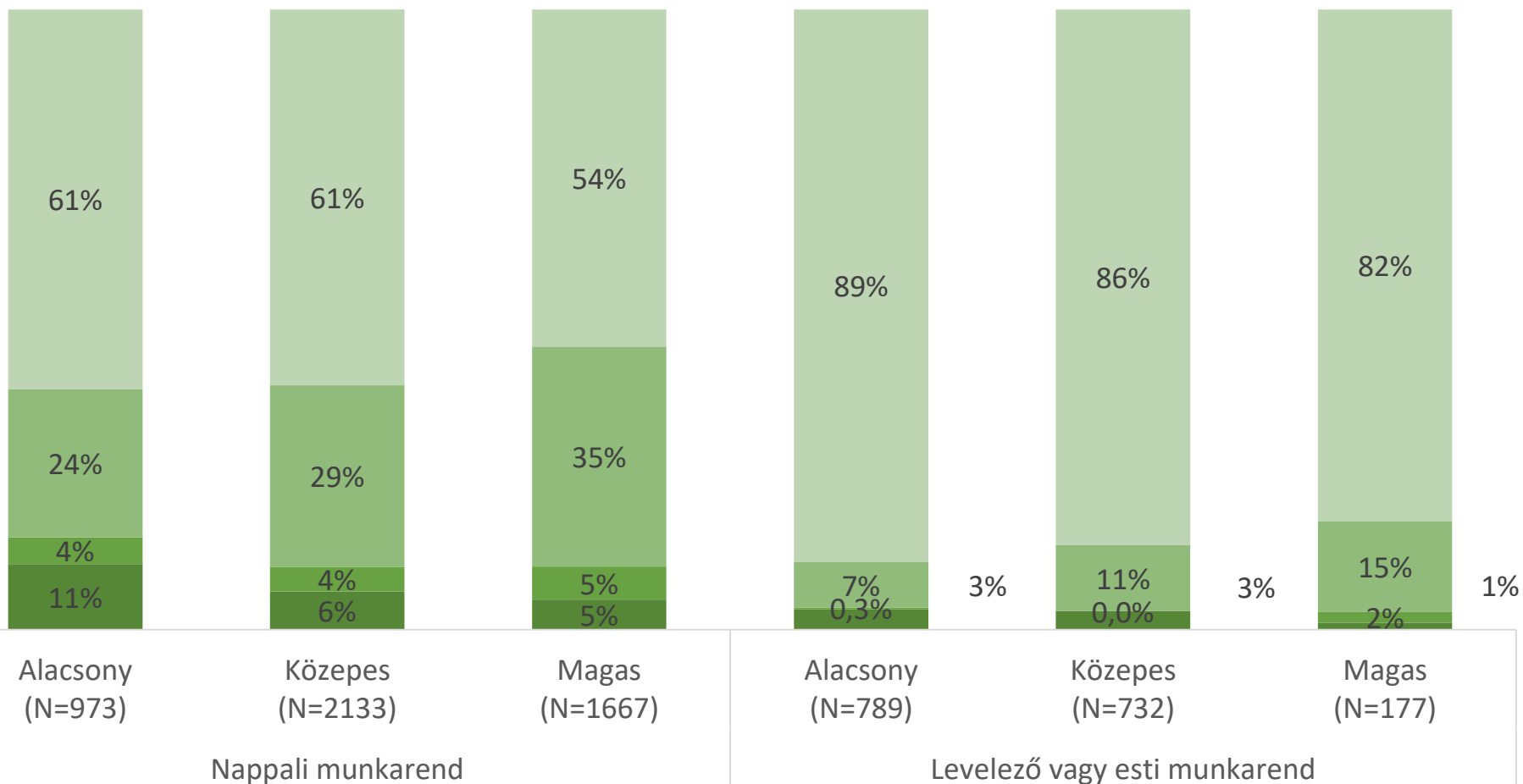
■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK, TANULMÁNYI TERVEK A TANULMÁNYI INTENZITÁS ÉS A MUNKAREND SZERINT

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? – válaszok a tanulmányi intenzitás és a munkarend szerint

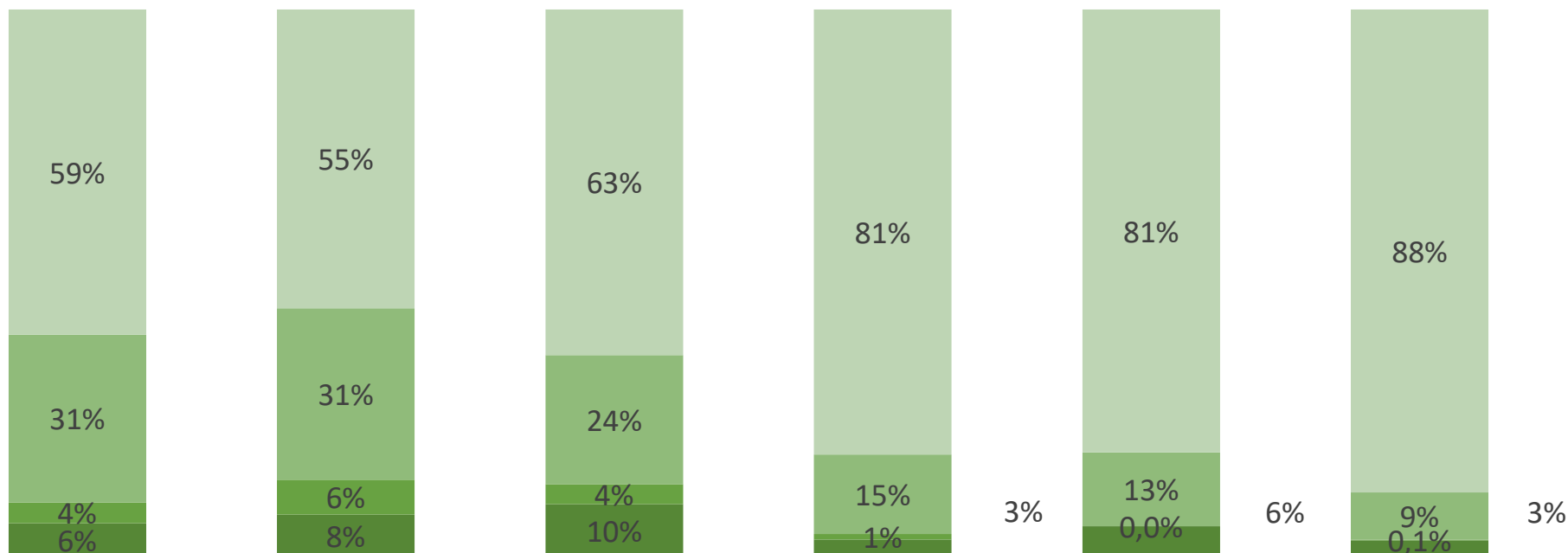
■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK, TANULMÁNYI TERVEK A TANULMÁNYOK MELLETTI MUNKAVÁLLALÁS ÉS A MUNKAREND SZERINT

Felsőoktatási tanulmányai alatt tanult legalább egy félévet külföldi felsőoktatási intézményben? – válaszok a tanulmányok melletti munkavállalás és a munkarend szerint

■ igen ■ nem, de már elindította a hivatalos folyamatot ■ nem, de általában tervezi ■ nem, és nem is tervezi

Nem dolgozik félév közben
(N=3106)

Heti 1–20 óra munka
(N=1144)

Heti több mint 20 óra munka
(N=793)

Nem dolgozik félév közben
(N=193)

Heti 1–20 óra munka
(N=126)

Heti több mint 20 óra munka
(N=1521)

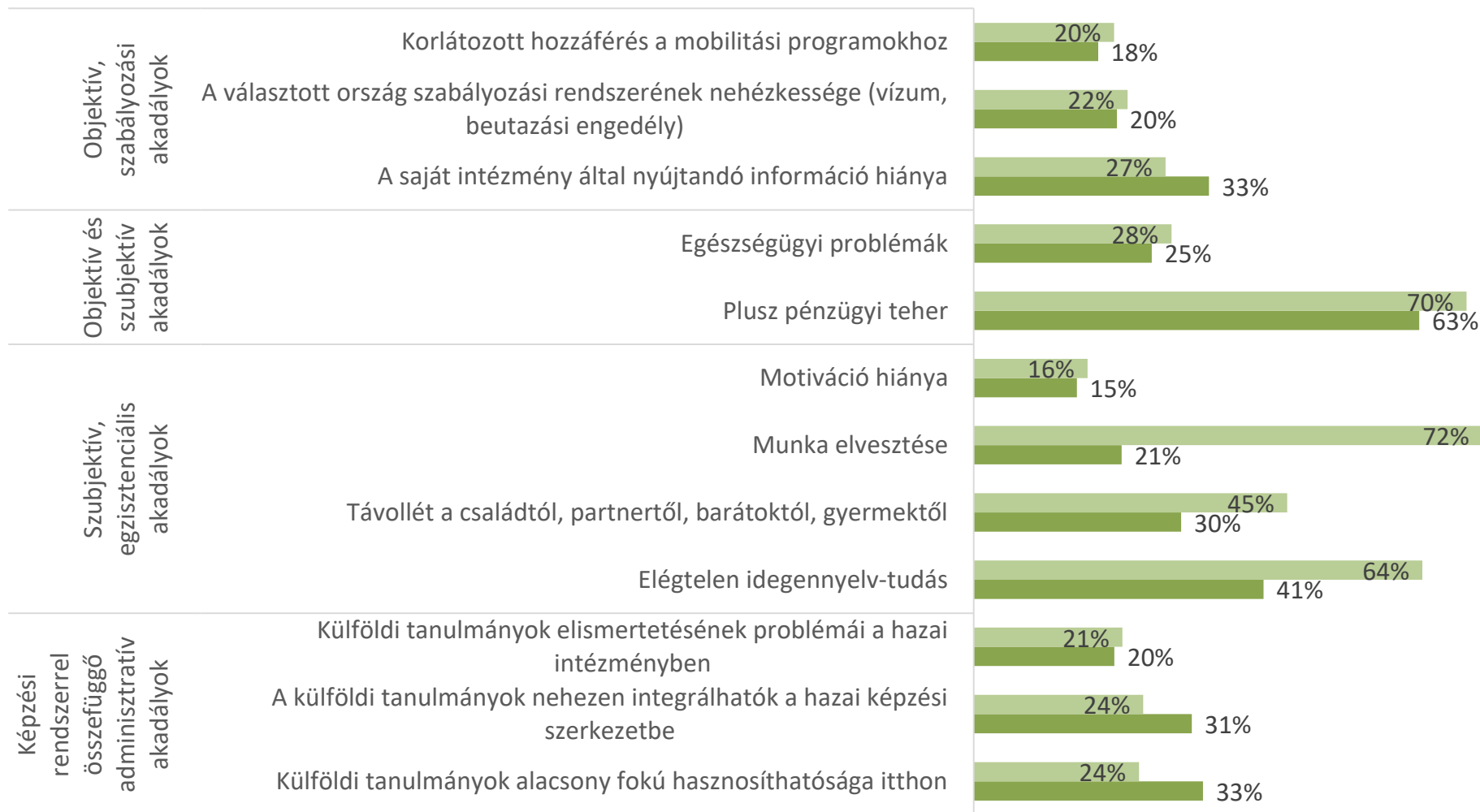
Nappali munkarend

Levelező vagy esti munkarend

MOBILITÁSI AKADÁLYOK MUNKAREND SZERINT

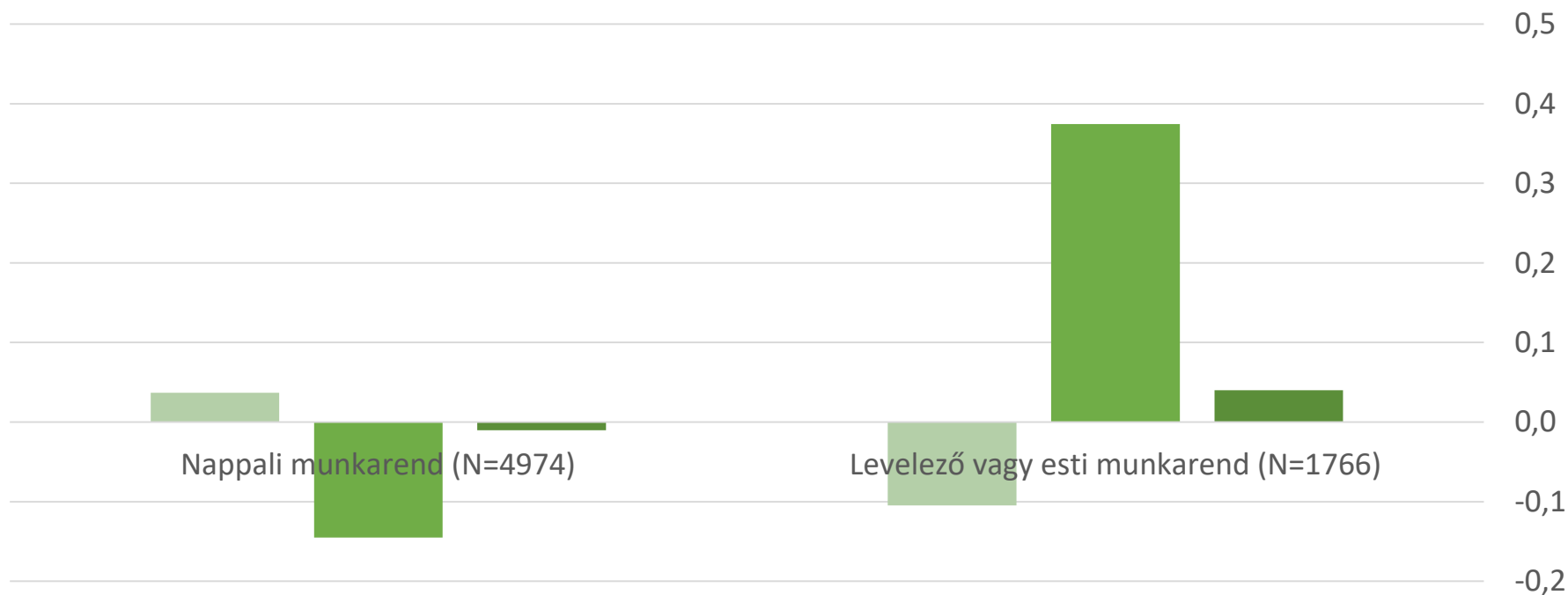
Mobilitási akadályok munkarend szerint

■ Levelező vagy esti munkarend ■ Nappali munkarend

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI MUNKARENDENKÉNT

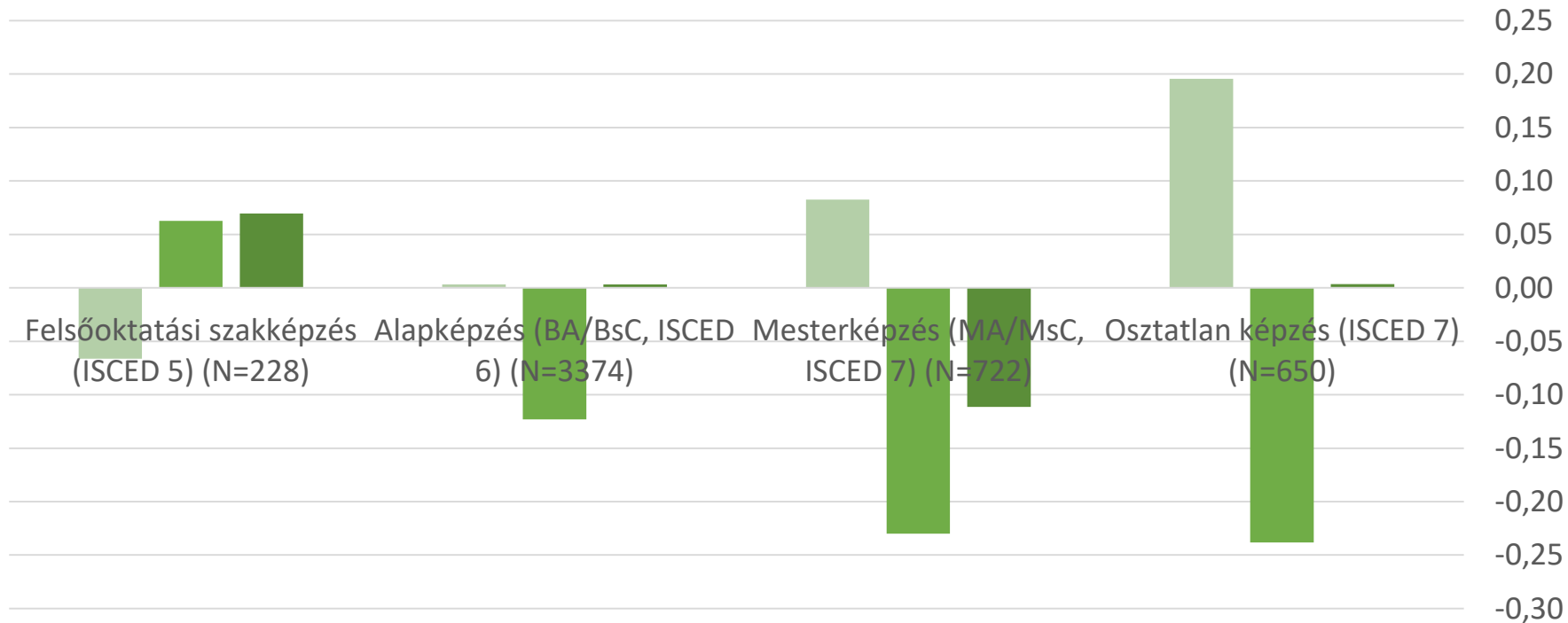
Mobilitási akadályok

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI KÉPZÉSI SZINTENKÉNT

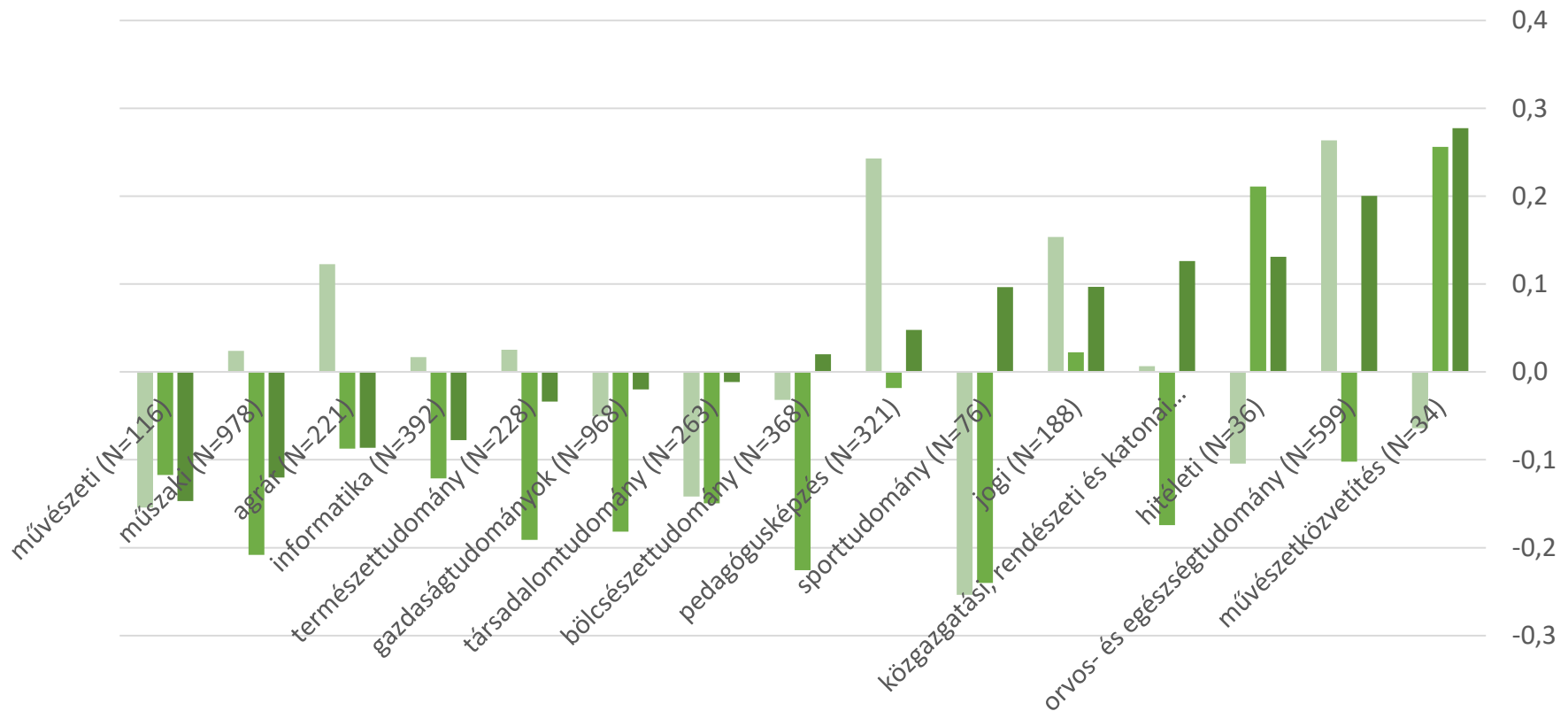
Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI KÉPZÉSI TERÜLETENKÉNT

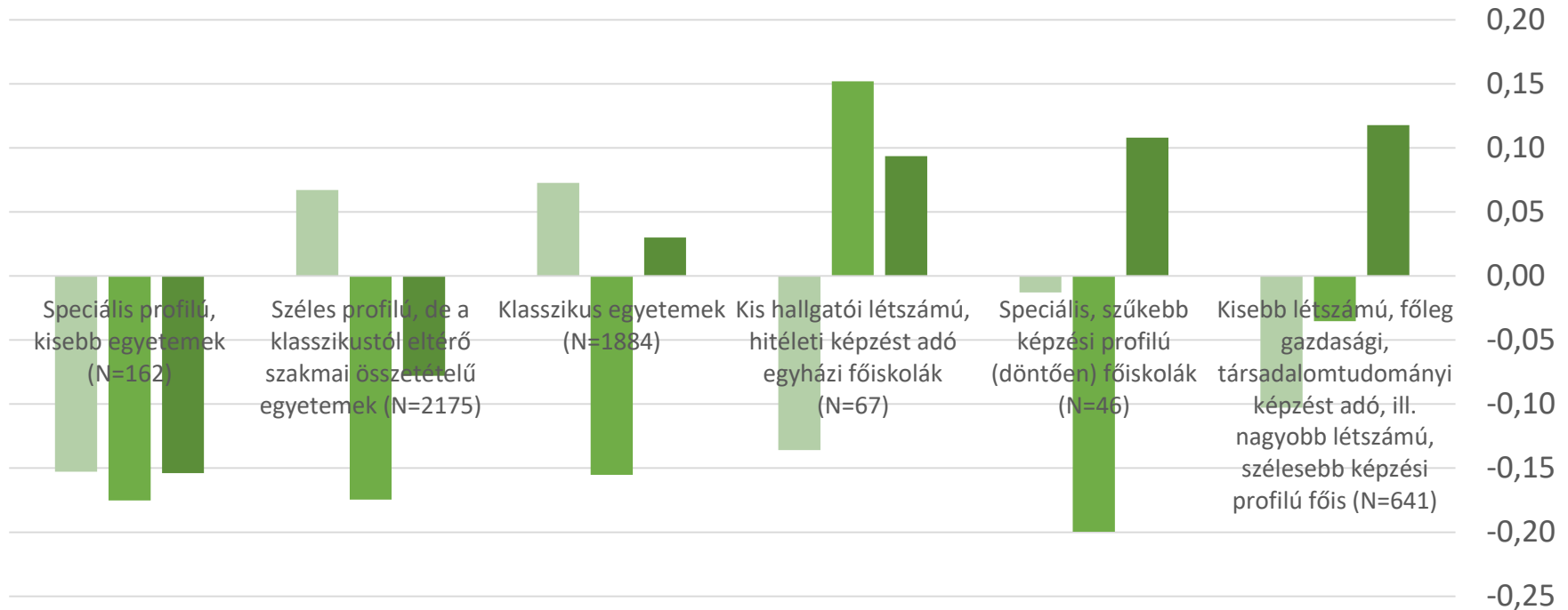
Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI INTÉZMÉNYTÍPUS SZERINT

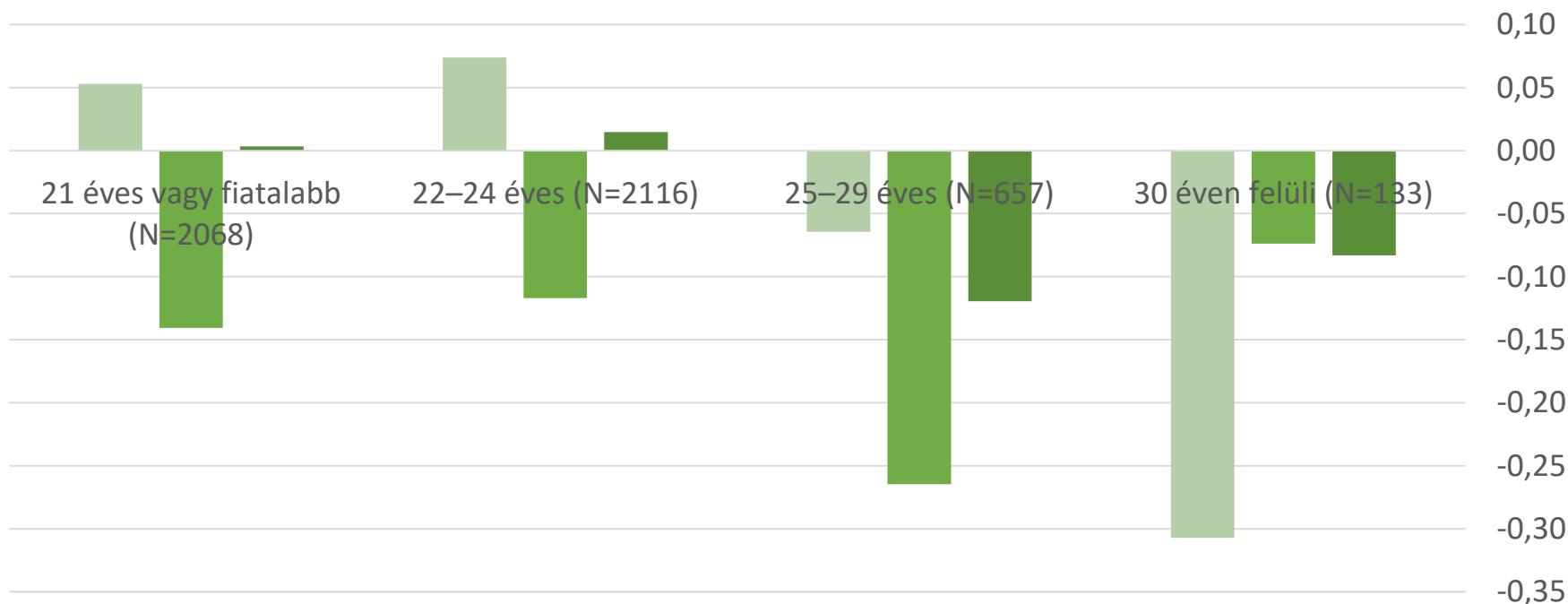
Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

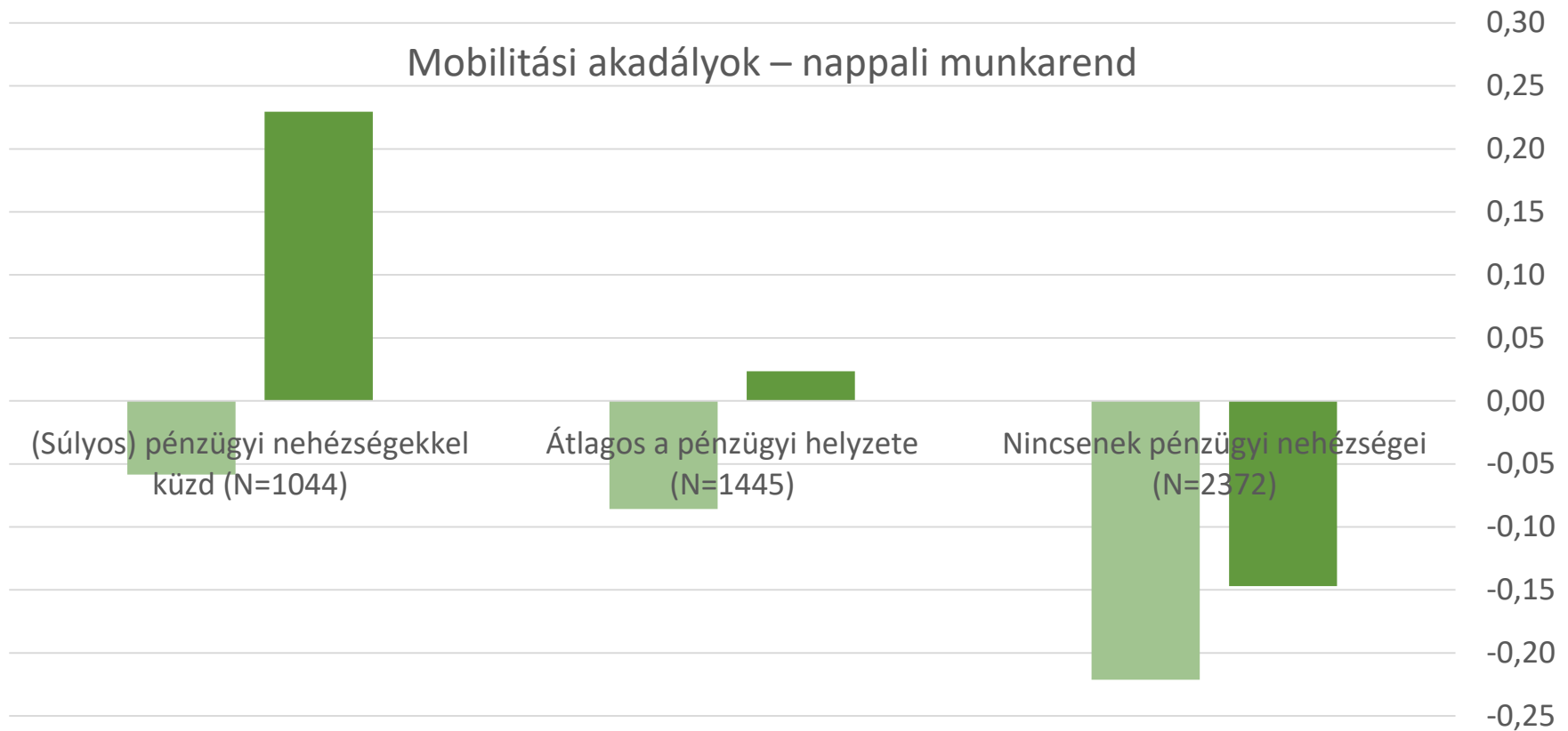
KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI ÉLETKOR SZERINT

Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI PÉNZÜGYI HELYZET SZERINT

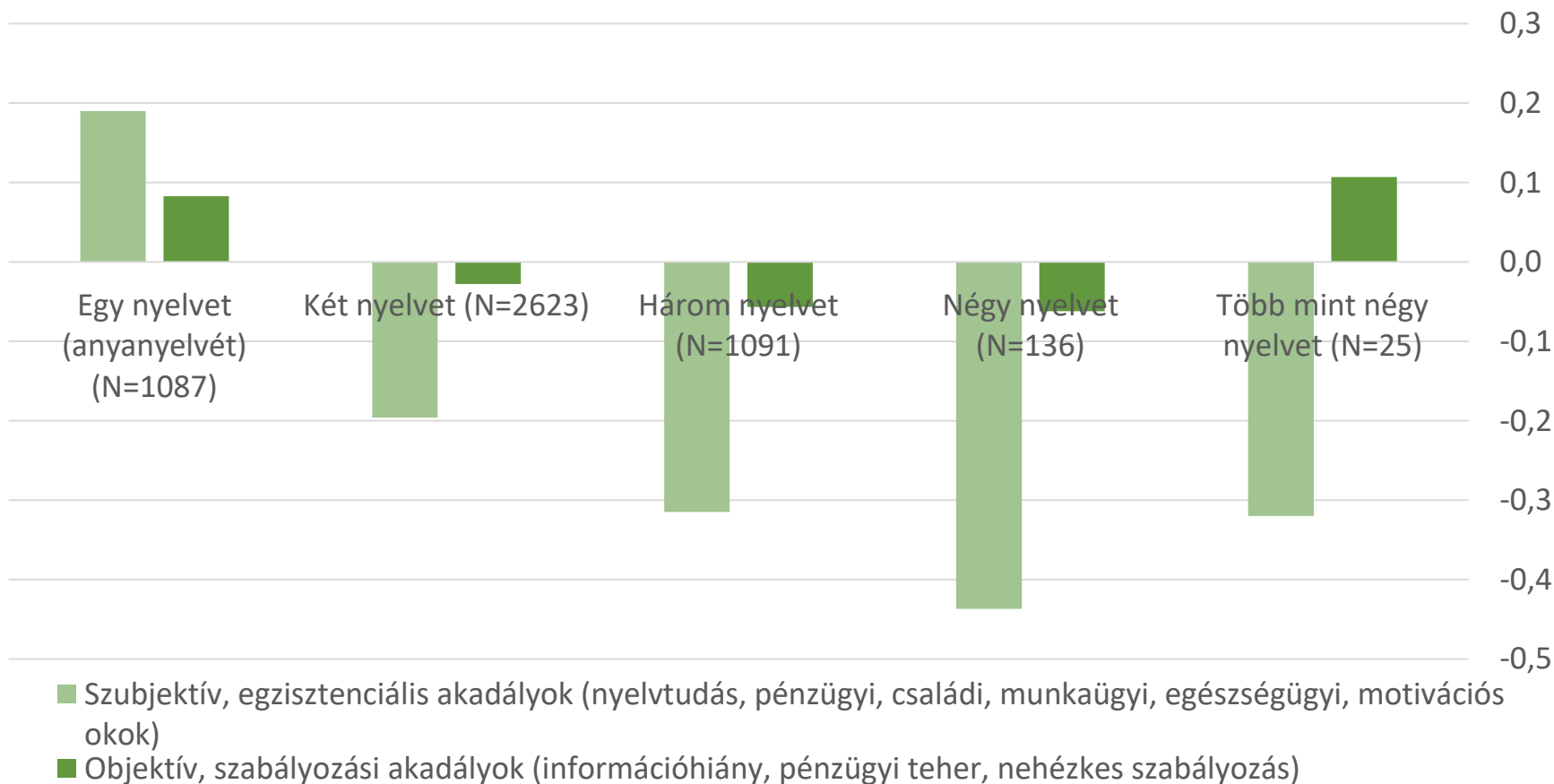

■ Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)

■ Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

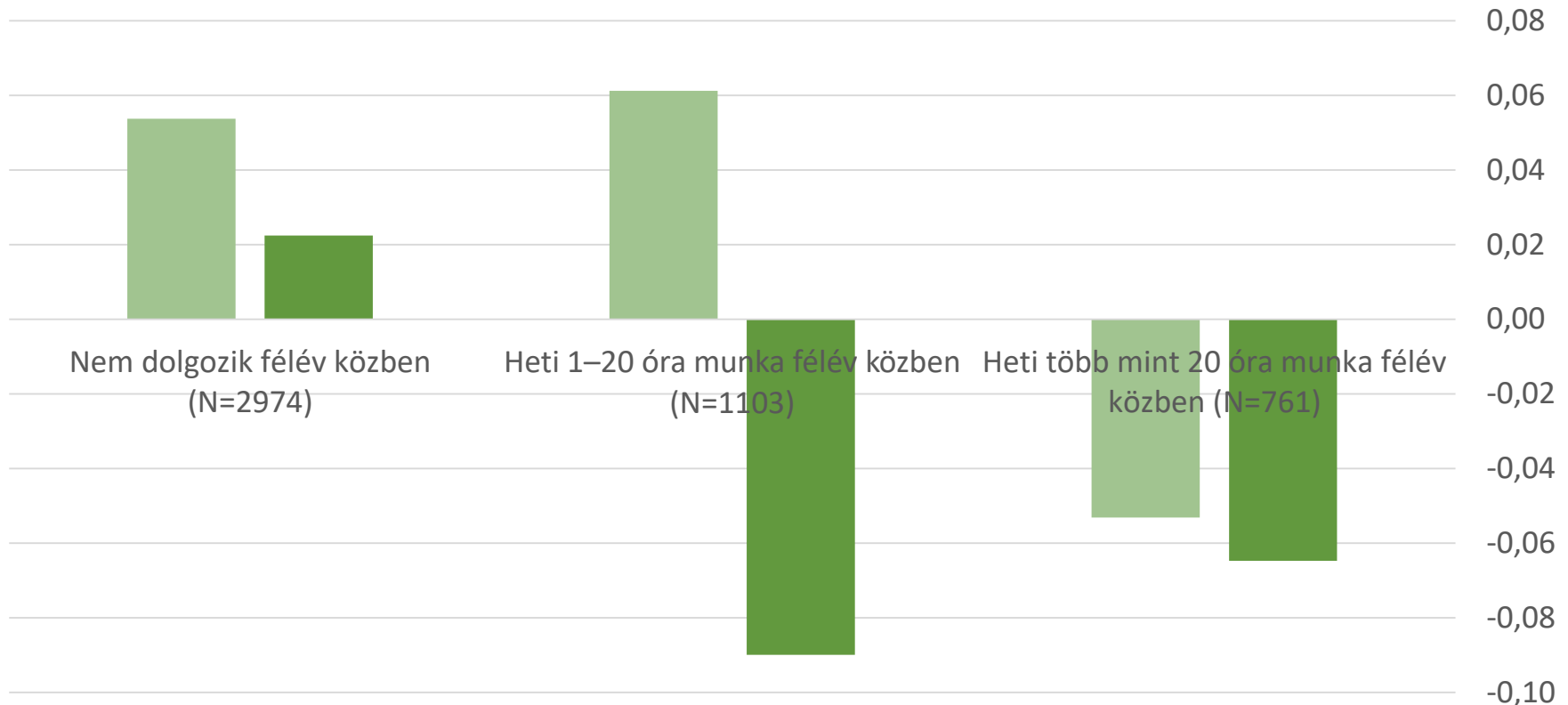
KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI NYELVTUDÁS SZERINT

Mobilitási akadályok – nappali munkarend

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI A FÉLÉV KÖZBENI MUNKAIDŐ SZERINT

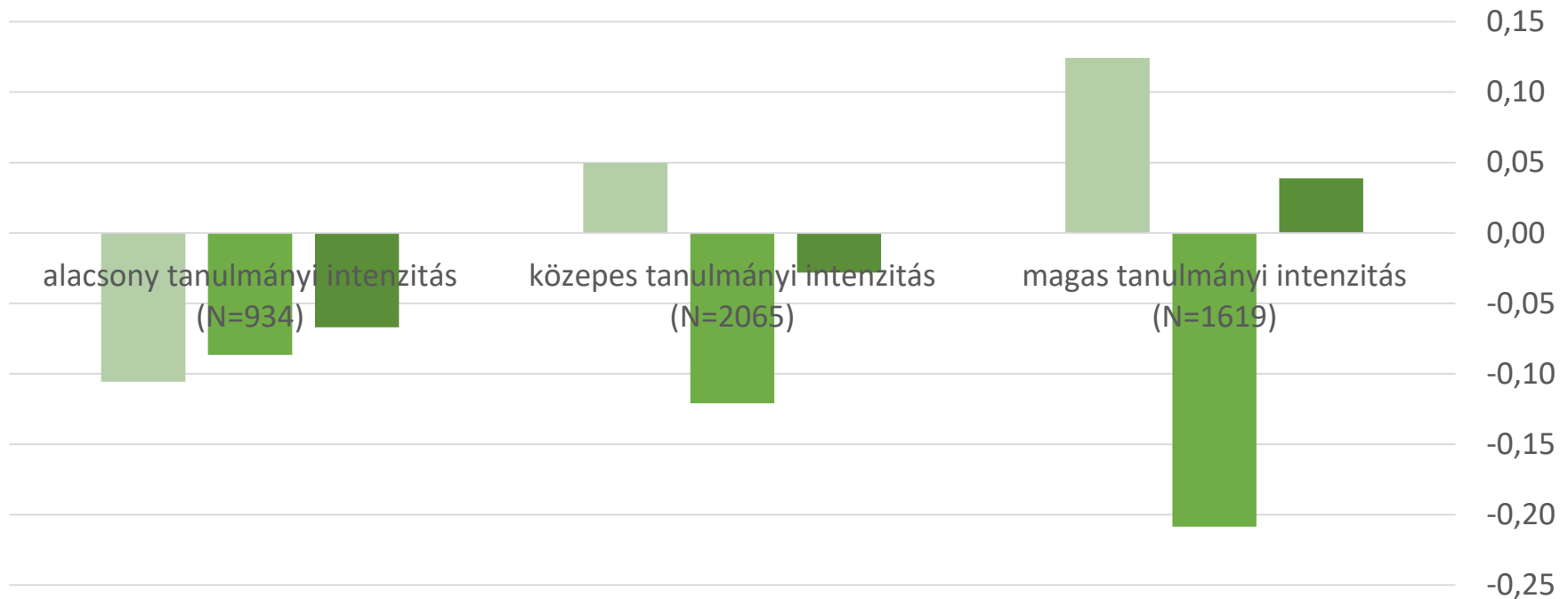
Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK AKADÁLYAI TANULMÁNYI INTENZITÁS SZERINT

Mobilitási akadályok – nappali munkarend

- Képzési rendszerrel összefüggő adminisztratív akadályok (elvégzett képzések nem számíthatók be, nem integrálhatók)
- Szubjektív, egzisztenciális akadályok (nyelvtudás, pénzügyi, családi, munkaügyi, egészségügyi, motivációs okok)
- Objektív, szabályozási akadályok (információhiány, pénzügyi teher, nehézkes szabályozás)

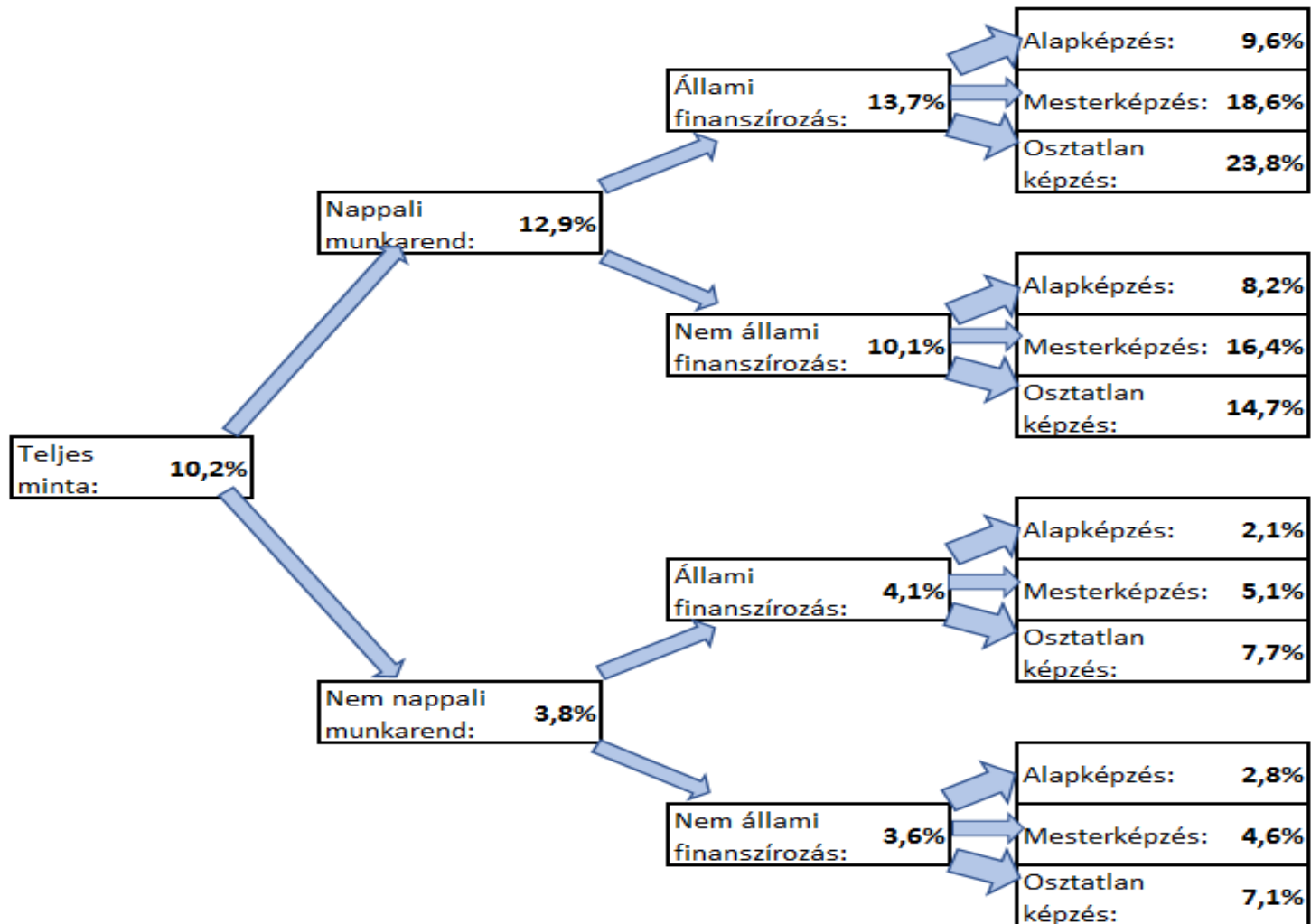
FRISSDIPLOMÁS PÁLYAKÖVETÉS 2017 KUTATÁS ADATAI

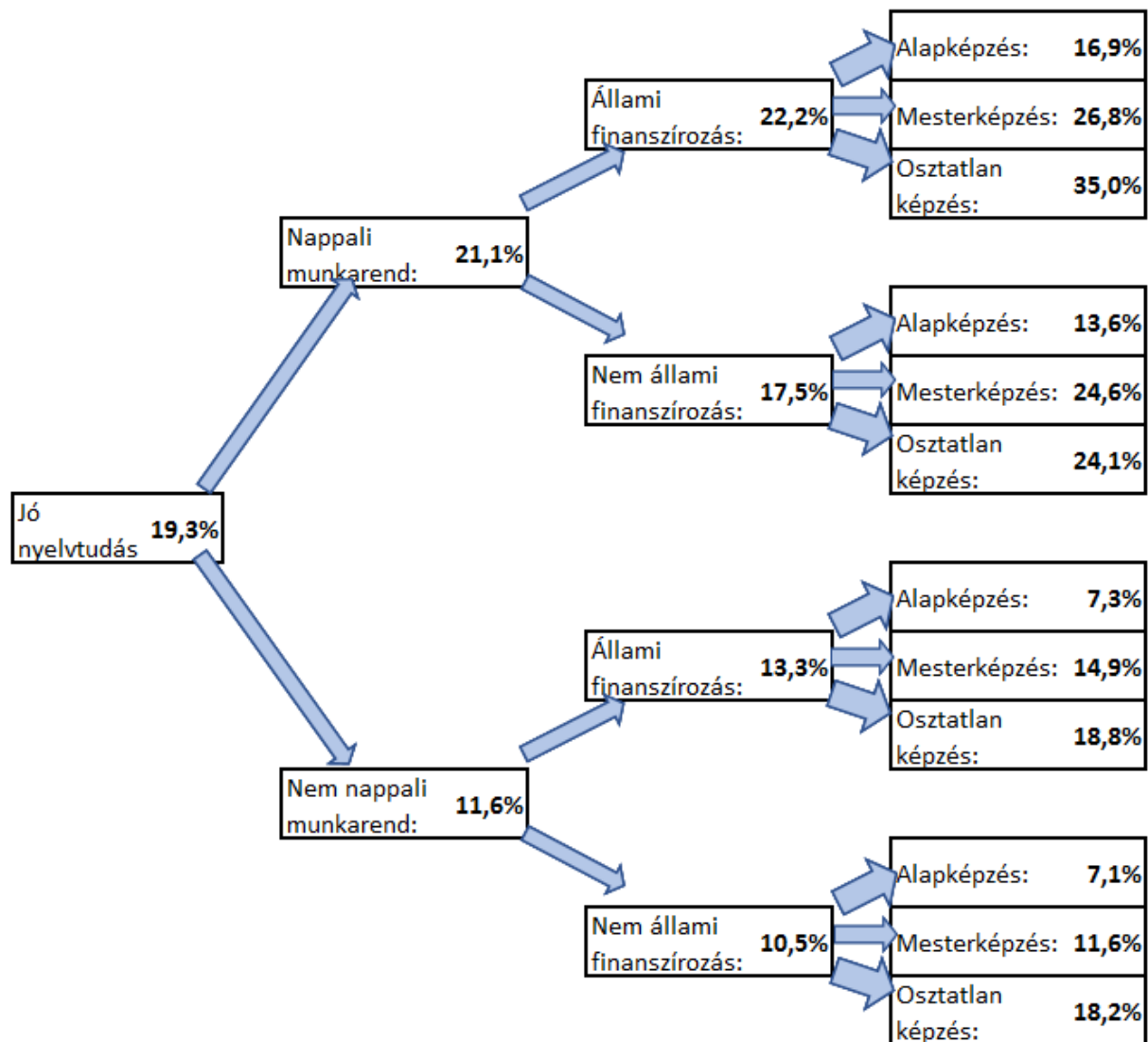
A FRISSDIPLOMÁS PÁLYAKÖVETÉS KUTATÁSRÓL

- Végzett hallgatói populációt vizsgálunk
- Kérdőíves kutatás
- Adatfelvétel: 2016/2017. tanév 2. félév
- 32 felsőoktatási intézmény végzett hallgatói kérdőívei alapján (a teljes hallgatói populáció több mint 90%-a)
- 21 873 válaszadó adatait tartalmazza
(2012-ben, 2014-ben és 2016-ban abszolutóriumot szerzettek)

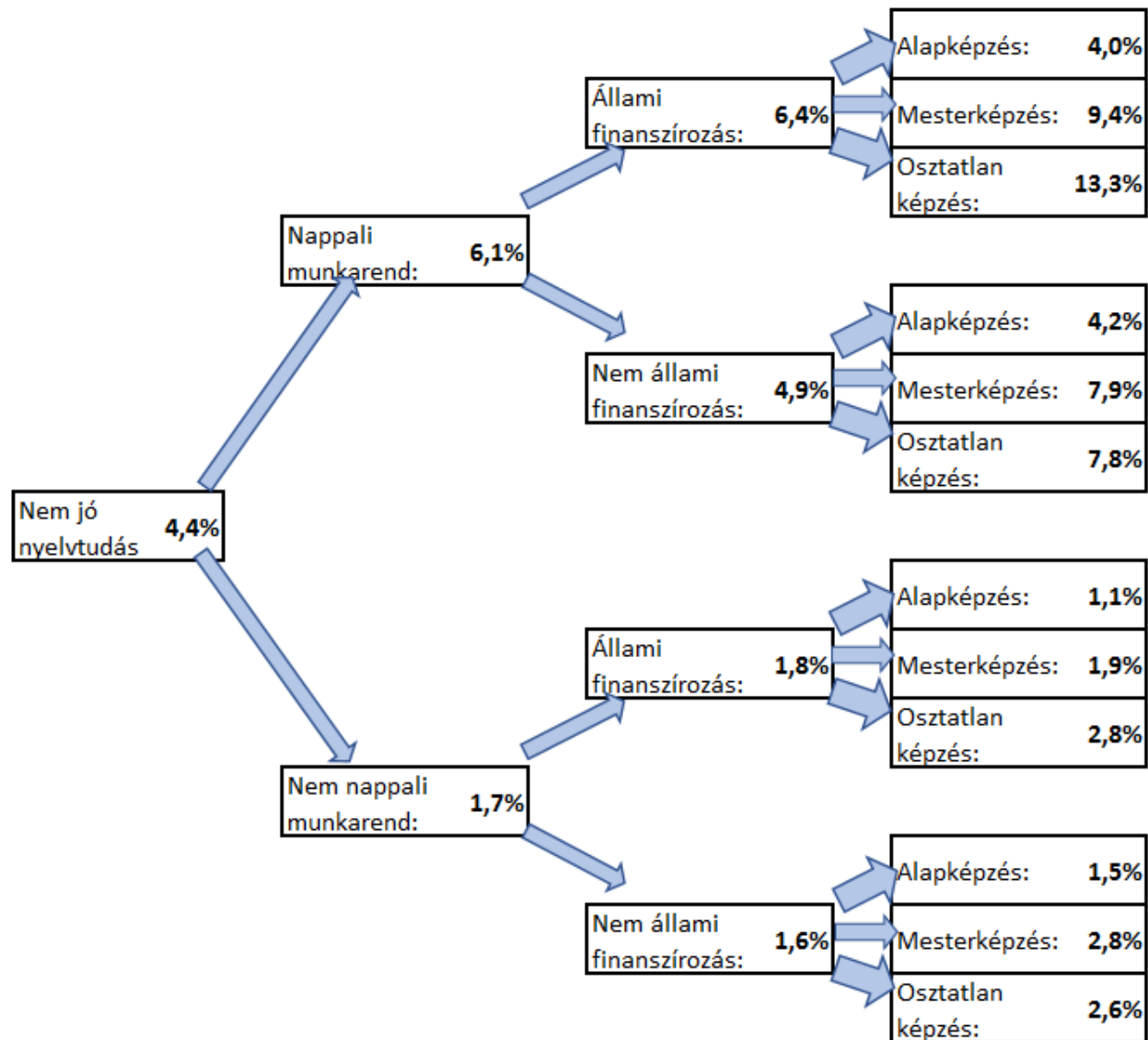
KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK A TELJES MINTÁBAN

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK A LEGALÁBB EGY NYELVET NAGYON JÓL ISMERŐKNÉL

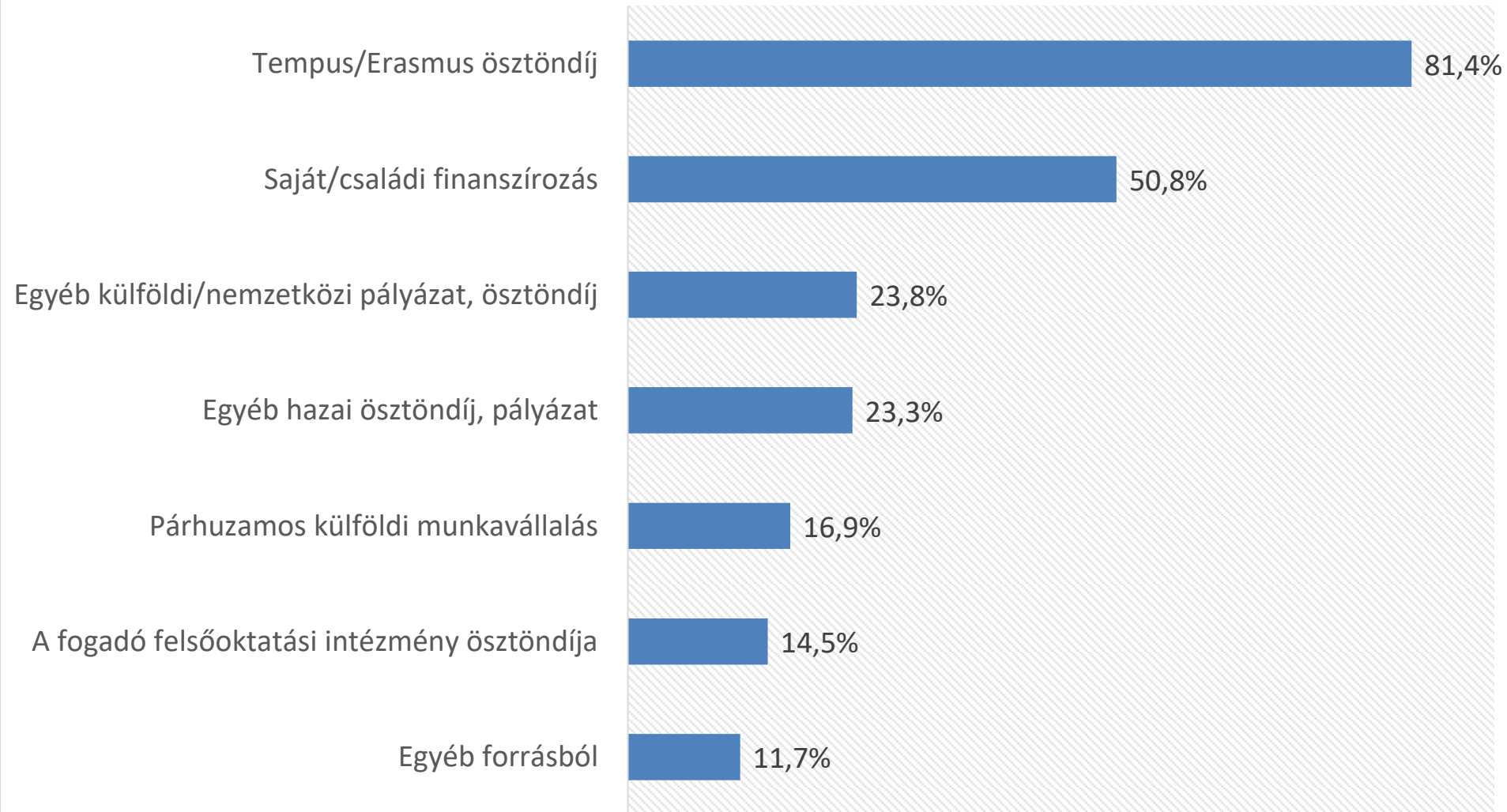

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK A NYELVET NEM NAGYON JÓL ISMERŐKNÉL

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK FINANSZÍROZÁSA

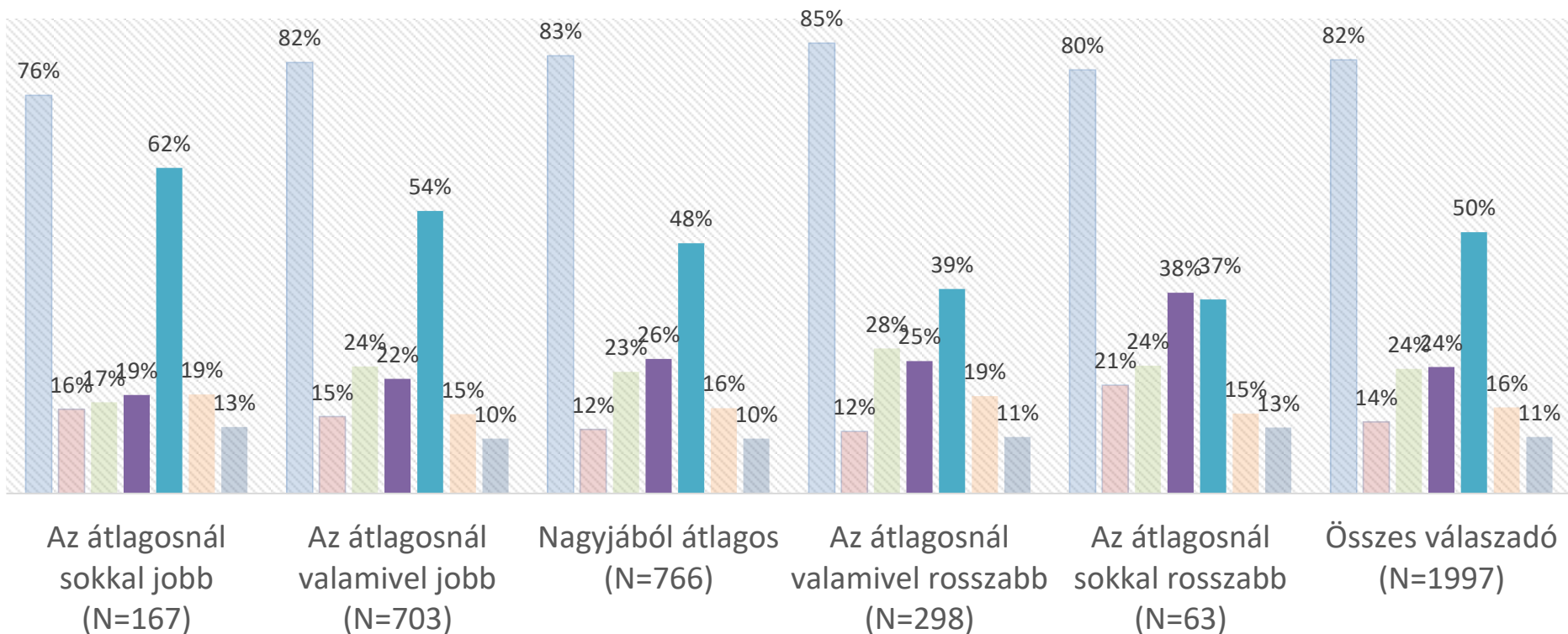
Milyen finanszírozással tanult ekkor külföldön?

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK FINANSZÍROZÁSA ÉS A KORÁBBI CSALÁDI HÁTTER

Családja anyagi helyzete, amikor 14 éves volt - Milyen finanszírozással tanult ekkor külföldön?

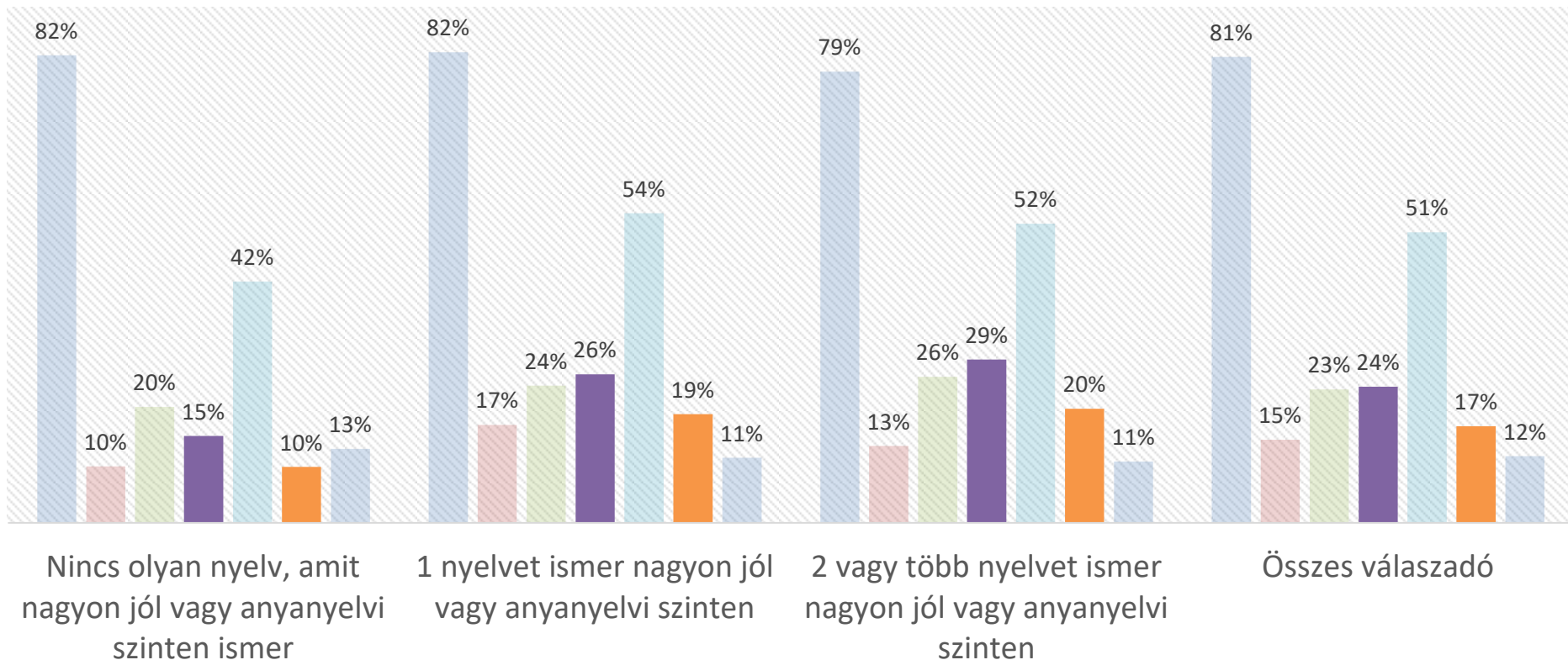
- Tempus/Erasmus ösztöndíj
- Egyéb hazai ösztöndíj, pályázat
- Saját/családi finanszírozás
- Egyéb forrásból
- A fogadó felsőoktatási intézmény ösztöndíja
- Egyéb külföldi/nemzetközi pályázat, ösztöndíj
- Párhuzamos külföldi munkavállalás

KÜLFÖLDI TANULMÁNYOK FINANSZÍROZÁSA ÉS A NYELVISMERET

Nyelvismeret - Milyen finanszírozással tanult ekkor külföldön?

- Tempus/Erasmus ösztöndíj
- Egyéb hazai ösztöndíj, pályázat
- Saját/családi finanszírozás
- Egyéb forrásból
- A fogadó felsőoktatási intézmény ösztöndíja
- Egyéb külföldi/nemzetközi pályázat, ösztöndíj
- Párhuzamos külföldi munkavállalás

ÖSSZEGZÉS

- A tanulmányok alatti külföldi mobilitási szándékok egy jelentősebb része nem válik valósággá
- A mobilitás gátjai között egyaránt vannak tanulmányi és szociális tényezők, de a nyelvismereti hiányosságok is jelentős akadályt jelentenek
 - ezek egymással interakcióban vannak (ördögi vagy angyali kör)
- Az atipikus tanulmányi életpályák negatívan hatnak a külföldi mobilitásra
(részidős munkarend, késői belépés, munkavállalás stb.)
- Képzési szerkezet feltételezett hatása (képzési ciklus hossza)

A KUTATÁS TOVÁBBI LÉPÉSEI

Jelenleg: előzetes adatok

Ami előttünk van

- Fókuszcsoportos kutatások
(pályázás menete, mobilitási akadályok, képzések elfogadtatása, szervezeti keretek, stb.)
- Többváltozós elemzések
(mobilitás szempontjából releváns tényezők azonosítására)
- Zárótanulmány elkészítése – 2019. január végéig

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

Rendszerszintű fejlesztések és hozzáférés bővítését
szolgáló ágazati programok a felsőoktatásban
(EFOP-3.4.5-VEKOP-17-2017-00001)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE